

Călătorind cu Marțela

(fragment de roman)

– O, ce bine îmi pare că te văd!..., zise cineva de îndată ce am deschis ușa Spitalului de Oncologie.

Era un moșneguț care purta cioareci de lână, pantaloni groși să-l apere de frig, iar în cap își pusese deja căciula. Avea niște ochi mici, albaștri, foarte vioi.

– Nene Anton, ce mai faci? Nu v-am mai văzut de un car de ani. Tot tânăr, tot tânăr...?

Nenea Anton îmi cerea odinioară cărți să citească și, deși nu avea prea multă școală, părea documentat, de multe ori lăsându-i cu gura căscată pe cei ajunși pe acolo cu diferite treburi. Era la curent cu toate evenimentele, pe care, în sărbători, când se adunau pe iarba din curtea sa, le povestea prietenilor.

– Valeruț, nu-mi zice nene, zi-mi bade, eu așa vreu să mor... nu vreu să fiu nene, nu-mi place... Uite, am venit aici și cred că oi muri, da' nu-mi pasă. Nu că am trăit destul, numa că nu mă sperie pe mine moartea... am văzut destule.

Și, ca și cum ar fi trebuit neapărat să povestească ceva în acest sens, începu să vorbească de unchiul Dumitru, cum a murit de rac, era, bietul, tânăr, dar și de badea Miron, cum s-au dus ei, ca niște fulgere... El a stat lângă amândoi până la ultima suflare și i-a încurajat. Au făcut cătănie împreună, trei ani la infanterie. Trei ani, nu ca acum – câteva luni... Și se opri la jumătatea unei vorbe, cu gura căscată, apoi, după o privire lungă spre poartă îmi arătă cu degetul o femeie:

– Asta-i dracu gol, măi Valeruț, dracu gol... Marțolea o cheamă...

– Marțela, bade Anton..., nu Marțolea...

Era Marțela. Venea cu ochii plecați, avea un fular în jurul gâtului și părea cea mai smerită ființă de pe pământ. O priviră în tăcere, ea, fără să zică un cuvânt, trecu pe lângă ei și se așeză la rând pentru bonuri de ordine.

L-am lăsat pe nenea Anton să vorbească. Venise și el cu trenul în dimineața aceea. S-a sculat cu noaptea în cap să prindă acceleratul și, după ce a trecut dealul pe jos, a ieșit din Colina spre Fânațe ca să ia un personal. Venea printre dealuri un personal cu vagoane vechi, mai avea încă bănci de lemn, și toată lumea știa că se face ziuă după fluieratul trenului, care-l trezea și pe cel mai încăpățânat somnoros. A venit până la Teiuș și s-a urcat în accelerat. N-a trecut mult și acceleratul a ajuns la Războieni, unde au coborât cei doi străini din compartiment, amețiți, aproape clătănându-se. Se vedea că fuseseră la o petre-

cere și acum se întorceau acasă. Apoi a intrat în compartiment o doamnă, foarte tristă, care, a aflat de îndată, mergea și ea la Cluj, chiar acolo unde se aflau ei, la Oncologie. A intrat, l-a privit, nici nu a salutat, apoi a salutat, dar după ce s-a așezat și a zis:

– Mă iertați, sunt foarte necăjită... Uitați-vă ce am aici la gât... Am fost operată. Acuma trebuie să merg la Cluj să fac tratament... Nu știu dacă mă voi mai întoarce.

– Vă ajută Dumnezeu, i-a zis nenea Anton...

Ea a strâmbat din nas, a scuturat capul și a spus fără clipire:

– Dumnezeu!... îmi vorbești mie de Dumnezeu?! De ce nu m-a apărât? De ce a lăsat să intre moartea în trupul meu? De ce m-a adus pe lume? Să mor?

Nenea Anton și-a dus mâna la gură de uimire, a privit-o îngrozit. Așa ceva nu mai auzise niciodată.

– Dacă vorbești așa, doamnă, e limpede că nu ești cu Dumnezeu... și atunci cum să te ajute?

A început să plângă în hohote, că nu mai știa cum să o oprească. Tocmai atunci a venit un controlor să vadă biletele și se arătă foarte mirat că femeia plânge. Îl întrebă din ochi pe nenea Anton ce s-a întâmplat, iar dânsul a spus că are cancer și merge la Cluj să facă tratament...

– Nu-i adevărat... scutură ea din cap cu fermitate. Mi-a făcut propuneri indecente moșneagul ăsta...

– E adevărat, nene?

– Ce-i aia? Că nu i-am făcut nimic...

– Adică matale te-ai dat la dânsa... Ai vrut să o pupi, ca să nu zic altfel, că mi-e rușine...

– Mă, Valeruc dragă, am simțit că pleznesc... Îmi venea să o strâng de gât... Cum putea să spună așa ceva? I-am spus omului că e nebună... Cum poate să-și închipuie așa ceva?

– Da' în gând ai făcut lucrul acela urât... punctă ea, insinuând că ori cu fapta ori cu gândul, tot acolo e...

Conducătorul a ridicat din umeri, apoi a închis ușa mormăind ceva despre pierderea de vreme cu tot felul de aiureli, în timp ce dânsul îi zicea că e urâtă ca dracu' și nici prin gând nu i-ar trece să-i facă vreun rău, nu că e bătrân și că ea e urâtă, ci că nu-i arde lui acum de așa ceva și nici n-ar fi făcut vreodată ceva asemănător, chiar tânăr de-ar fi fost...

– N-ai fi făcut, pervers nenorocit!... se opri ea din plâns, cu degetul întins spre pieptul dânsului. N-ai fi făcut? Dar pe Rafila de ce ai lăsat-o gravidă, bestie? Ți-ai bătut joc de ea, apoi n-ai

Proză

mai vrut să te însori cu biata fată. A așteptat să te hotărăști, să o cauți, dar n-ai căutat-o decât ca să-ți faci mendrele, nenorocitele...

– Mă Valeruc, când am văzut cum țipă, am rămas fără grai...

– Ai avut, bade Anton, o mândră cândva cu numele ăsta?

– Măi Valeruc, oi fi avut, știu eu...

– Ai avut sau nu, bade Anton?

– Apăi tu știi că o umblat odată o vorbă prin sat că m-am ținut cu Rafila, da' ea era verișoară cu mine, asta ar fi una, și alta ar fi că era măritată. Dreptu-i că o rămas gravidă, numa că nu s-o pus problema să mă însor cu ea, femeie măritată cu om gelos, care, după ce o născut și o văzut că băiatul seamănă tot mai mult cu mine, o tot vorbit prin sat că m-am ținut cu Rafila, că prea-s ochii mei, că pe dincoace și pe dincolo... da stai să vezi ce i-a mai trecut prin cap... Că am vorbit de rău conducerea țării și o să mă spună...

– Și ce dacă te spune? N-are decât... O să îți ia boii de la bicicletă... n-ai văzut că vrea să te sperie?

– Nu m-a speriat, m-a luat groaza de câte i-au trecut prin cap: că am furat lemne din pădure, că am înșelat-o pe mătușă-ta, că am mințit, că m-am dus la biserică și apoi am înjurat, că scuip pe jos, că fumez, că sunt leneș, că prea mă mândresc...

– Și ce-ai făcut când ai auzit cum toarnă tot felul de grozăvii?

– Știi ce-am făcut? Sigur, îmi pare rău acum, da' i-am tras o palmă de a văzut stele verzi... A tăcut. Sunt sigur că și-a propus să se răzbune, mai ales că știa unde ajung.

– Ai grijă, nene Anton, ai grijă... Ține-ți firea, să nu pățești ceva...

Ne-am așezat apoi la rând. Ghișeul se deschidea abia la ora 7. Nu mai era mult. O urmăream pe femeia smerită cum, puțin câte puțin, înainta spre capătul rândului. Intra în vorbă cu persoana lângă care ajungea, apoi, într-o clipă de neatenție, trecea în față, iar dacă cineva i-a atras, la un moment dat, atenția, nu a zis nimic, a ridicat broboada să-i arate operația. Era de la sine înțeles că solicita un tratament aparte, deși toți de acolo se aflau în aceeași situație, obosiți, veniți de la mari depărțări, fiecare cu gândurile lui apăsătoare. Femeia a intuit că oamenii pot fi generoși și în suferință, așadar le oferea ocazia să se bucure puțin, cât se putea bucura cineva dintr-un asemenea gest, să-l lase pe altul înaintea lui la rând. Parcă fugea de mine și de nenea Anton. Voia să se depărteze, nu cumva să ne repezim asupra ei cu întrebările. N-am observat dacă și-a luat sau nu bilet, s-a întors brusc și s-a îndreptat spre ieșire fără să ne bage în seamă.

Am așteptat vreo trei ore până am ajuns la rând. Nenea Anton a povestit despre oameni și locuri de altădată, aducând ca dintr-un vis îndepărtat imagini la care nu mă așteptam. Nu le-am dorit, nu am avut niciun fel de nostalgie. Odinioară, la nu

mult timp după plecarea din sat, așteptam să vină cineva și să mă țină la curent cu noutățile. Acum nu mai părea nimic interesant, oameni și locuri s-au adâncit într-o uitare fără întoarcere. Ca printr-o ceață, prin fața ochilor trecea o nălucă, aproape cu totul străină de mine. L-am lăsat pe nenea Anton să povestească, deși, la un moment dat, m-am simțit foarte obosit, chiar agasat de insistențele sale. Nenea Anton era ceva rudenie cu noi și ținea foarte mult la neamuri, de aceea voia să mă readucă acolo, lângă rudeni, în Colina.

Vere dragă (așa îmi zicea badea Anton), nu îmi vine să cred că azi rămân pământuri nelucrate, nu vor oamenii, nu mai au tragere de inimă pentru lucrul pământului. Ți-aduci aminte câtă zbatere era odată pentru pământ. Nu-i mult de atunci. Nu-i mult ce se petrece într-o viață de om. Și toate astea s-au petrecut într-o viață de om. S-au bătut pentru pământ și s-au și omorât. Și acuma nici nu vor să audă de el, cam mulți, prea mulți. Te doare inima când te uiți cum cresc buruienile acolo unde altădată erau lanuri de grâu sau de cucuruz. (Și nenea Anton începu să cânte încet, ca și cum și-ar fi adus aminte de cineva de demult spre care privea acum ca printr-o ceață.) Cucuruz cu frunza-n sus, Țucu-i ochii cui te-o pus, Că te-o pus cu patru boi, Țucu-i ochii amândoi. Cucuruz cu frunza lată, Țucu-ți gura ta curată. Cucuruz cu frunza rară, Bine mi-o fost mie asară. Cucuruz cu rădăcină, Țucu-ți gura ta, vecină... (Își desfăcu palmele a neputință...). Când îți aduci aminte de cântece vechi, îți vine să plângi. O știi pe Anica lui Toader Sărmășan? Faină fată era. Dacă ai vedea-o acum... Mergă cu o cărjă, abia își mai trage picioarele după ea. Toader a luat-o după ce au fugit împreună la o verișoară într-un alt sat. Așa făceau: Nu sunteți de acord să ne luăm, o să vă arătăm noi. Stăteau cât stăteau acolo, apoi veneau și făceau pregătirile pentru nuntă, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Câte drumuri făceau părănții să-i aducă înapoi... Socrul îl bănuia pe Toader că-i vrea pământul, însă asta era în stare să rămână acolo, în satul unde și-a găsit adăpost, decât să se întoarcă în Colina fără Anica. Mie mi-a dat de gândit atunci ce a urmat. S-a rupt ceva în viața noastră, nu mai era ca înainte. S-a pornit atunci, la vreo zece ani după război, colectivizarea și mulți au plecat la oraș. Pământul nu mai era o avere, așa de trecătoare. Oricât s-ar fi încăpățânat să le rămână lor, nu ar fi izbutit și au înțeles asta după mai multe arestări la noi și în satele vecine. Acuma Toader se odihnește în cimitirul din deal. A murit devreme, săracu... La Lupeni, unde a ajuns, a lucrat un timp pe șantier, cu gândul că, odată și odată, va veni vremea să se întoarcă în Colina. Măcar la pensie. Puțini din cei care gândeau așa au ajuns la pensie și s-au întors. Bătrâni, neputincioși, slăbiți de așteptare sau de muncă (mai ales cei care au lucrat la mină), căutându-și liniștea aici. Toader a venit mai devreme la Bistrița, oricum era mai aproape de Colina și putea să

vină acasă în fiecare săptămână. N-a trăit mult după ieșirea la pensie. S-a întors în sat, mai ales că o avea pe mama bătrână și bolnavă, dar a murit înaintea ei. A început să slăbească, fața i se întuneca pe zi ce trecea, se usca văzând cu ochii.

Ce face ca o familie să se stingă, să treacă prin întâmplări atât de rele, că, atunci când stai să le analizezi, te crucești? Îl știi pe badea Vasile din capătul satului, cum mergi spre Hodaie. Familia lui a dispărut. Întâmplări grozave au punctat soarta ei, când te gândeai mai puțin. Eu mă cutremur când îmi amintesc. Vasile Varu a murit de durere, după ce și-a îngropat copilul. Avea o fată și un băiat cu Nastasia, Veronica și Nelu. Într-o vară, copiii se jucau în curte, ei erau la câmp. Nelu avea vreo opt ani și Veronica șapte. Și deodată au văzut-o pe Veronica alergând spre ei, zbierând cât o ținea gura. Au lăsat secerile jos, că era pe vremea seceratului, înmărmuriți. Veronica abia a avut puterea să mai povestească ce s-a întâmplat: Nelu se juca în curte cu ea și, la un moment dat, a început să hămăie, să meargă în patru labe, să sară într-o parte și alta. Și ea i-a spus că dacă face așa urât o să îl lege, cum legau ei câinele când lătra prea tare și nu putea fi potolit nicicum. L-a legat cu ața de gât, apoi a legat celălalt capăt de un pom din ogradă. Nelu însă nu s-a potolit, a continuat să sară până ce ața s-a strâns în jurul gâtului. S-au speriat amândoi, el s-a întors pe-o parte și ața s-a strâns și mai tare. Ea a rămas stană de piatră. A văzut cum se zbate, dar nu a mai avut putere să se apropie de el, i-a văzut limba scoasă de un cot, s-a speriat de moarte și apoi a văzut cum s-a lăsat moale la pământ. Se spânzurase. Maică-sa, când a auzit, a început să-și smulgă părul din cap, iar Vasile a lăsat totul și a alergat spre casă. L-a găsit pe copil zăcând aproape de pom. Într-adevăr, murise. Din acel moment, n-a mai putut vorbi și la scurt timp a murit. A rămas singură Nastasia, numai cu fata, dar nu s-a mai măritat niciodată. Știi că la noi femeile care rămân văduve, cât de tinere ar fi, nu se mărită a doua oară. Au avut bărbatul lor, acela rămâne în veac, și atât.

Sărim peste mai mulți ani. Oricât de triste ar fi întâmplările, peste ele se așază, dacă nu uitarea, măcar mângâierea. Veronica a crescut, nu a plecat din sat, s-a căsătorit, a avut trei copii. Și într-o zi a venit la Cluj, fiindcă avea probleme de sănătate. La întoarcere, mașina cu care făcea autostopul, un Aro vechi, plin de oameni de prin satele vecine, plecați, ca și ea, cu treburi la oraș, s-a răsturnat. A fost dusă la spital și după câteva zile a murit. Singurul mort din mașina aceea. Nastasia n-a mai trăit mult. Oare găsim o explicație în toate acestea?

În momentul acela, cineva ridică vocea. „De ce stați toți grămadă aici?”, am auzit în capătul coridorului. Și lumea s-a dat la o parte lăsând să treacă o femeie scundă, plinuță, cu un halat între umeri. Se șoptea că e doctorița Jozefina Vârlan de la raze,

pe mâna căreia, probabil, urmau să ajungă aproape toți cei care așteptau începerea consultațiilor. „Facem vizita prin saloane și ne întorcem imediat...”, preciză ea și n-am înțeles de ce zicea „facem”, dar de îndată apărură și colegul dânzei, un doctor înalt, subțire, parfumat, Eusebiu Bădilă. Nu îți dădeai seama dacă are 30, 40 sau 50 de ani, părea că anii nu au efect asupra lui, doar că despre trecerea lor spuneau ceva câteva fire de păr alb. Apoi trecu repede, cu pași mărunți, și doctorul Dan Braniște. Colega dânsului, o doctoriță care părea sportivă de performanță, cu o voce bărbătească, energică pusă tot timpul pe glume, de parcă acolo era cel mai fericit loc din lume. Avea aerul că fluieră o melodie care o obseda și, când se apropie de grupul nostru, lansă, fără nicio legătură cu locul și timpul acela, „Ceașescu nu fi trist, Iliescu-i comunist...” „Măi frate...” făcu nenea Anton holbându-se după ea. Doctorița Aida Pintescu l-a auzit, se pare, a fluturat mâna spre tavan și a intrat în cabinet.

Mai știi ceva de Ioan?, mă întrebă nenea Anton revenind la ale dânsului. Nu mai știi? A plecat din Colina. Nu stă departe de noi și mergeam de multe ori seara în povești. Mai cânta din vioara lui cu goarnă, că știi cât de mult îi plăcea să cânte. Și, la un moment dat, parcă i-a pierit cheful să cânte. Nu mai pot, bade Anton, nu-mi mai vine. Poate că-s mai bătrân, spunea câteodată. Și după ce a văzut că nu-și poate ridica nicicum casa, s-a dus, întâi singur, la Teiuș. Cumnatul lui era angajat acolo. Nu avea școală, știi. Cumnatul i-a găsit un loc de muncă la un stadion, să tundă iarba când trebuie, să o ude, să aibă grijă de vestiare și ce mai era pe acolo. I-au dat și două camere. Și-a făcut gospodărie, iar după ce a mai strâns ceva bani a început să vină în sat când avea concediu și să-și ridice casa. A trecut vremea, și-a însurat băiatul, și-a măritat fata, apoi, la pensie, s-a întors. Dacă vii, o să-l găsești acolo. Unul din cei fericiți. Nu s-a întors să moară. S-a întors să găsească liniștea de altădată, ca și cum ai mai putea trăi copilăria și tinerețea. Mai lua câteodată leacuri, dar nu mă întreba mai multe, că nu știu mai nimic despre el. Îl văd, vorbim, mai mergem la biserică împreună, dar n-aș putea să spun mai mult. În el s-a stins ceva și a rămas parcă numai numărătoarea anilor. Mă vere, când mă uit la el și la Emiluț, trăiesc vremea de după război, numai că acuma nu mai vin comuniștii. Să fac o glumă – nu mai vin, că-s aici... (și făcu o mișcare cu capul spre ușa cabinetului doctoriței Aida Pintescu). Se întorceau oamenii din război și povesteau pe unde au fost, ce li s-a întâmplat. Erau ca niște străini, ruși de lumea Colinei, care încercau să arate, cu mândrie, că nu ne-au făcut de rușine. Nu aveam încă nici anii de armată, dar, după ce am făcut armata, am înțeles mai multe din povestirile lor. Au povestit o vreme, apoi și povestirile lor s-au dus, a venit colectivizarea, cu serbări pe la 1 Mai și 23 August, la Crăciun însă nu, dar ni le făceam noi pe ale noastre. Au plecat și rușii. Odată, prin august, într-o

Proză

duminică, a trecut un rus prin sat. Călare pe un cal în spume, a trecut pe lângă noi (povesteam la poartă, pe o laviță unde ne adunam după masa de prânz) ca o vijelie. De îndată, de după pomi, a apărut un avion, atât de jos că-l vedeam pe pilot cum se tot uita după călăreț. Călărețul se luase la întrecere cu aviatorul. Avea cam două sute de metri avans. Nu știi încotro se grăbeau. Nici nu au avut timp copiii să strige „Avion cu motor, ia-mă și pe mine-n zbor”. Am fugit toți în casă, așteptând cu groază să vină rușii. Mai trecuseră odată și au făcut prăpăd. Și-au bătut joc de fete și femei, au luat tot ce au găsit mai de preț, au nenorocit-o pe Florica. Au dus-o cu ei până sub Gorgan, unde au siluit-o, nenorociții, până i-au scos un picior din șold. Biata Florica, a suferit toată viața, mai ales că nu s-a mai putut mărita niciodată.

– Băi nene, da numa de-astea ai?... Bagă și ceva mai vesel..., zise un domn, foarte dezamăgit că a ascultat atâta și nu s-a ales cu nimic, glumă ceva, să mai uite unde se află.

– Ba am, zise prompt nenea Anton, spre uimirea mea. Ai auzit de Păstorel?

Omul clătină din cap că nu, dar e interesat.

– O știi pe asta, trebuie să o știi, că circulă, e folclor... să nu-ți spun cu rusul ăla care a trecut prin sat pe la noi, ci cu altul. Pe drumeagul din cătun venea ieri un rus și-un tun. Și tunul rus, și rusul tun...

Oamenii începură să râdă, așteptând încă una de-a lui Păstorel, dar nenea Anton se lăsa greu, nu spune el oricui chestiile astea, însă, după o clipă, se răzgândi și zise tare, ca să audă doctorița Aida:

– Căpitane, nu fi trist! Garda merge înainte Prin partidul comunist...

Un hohot de râsete, neobișnuit pe acele coridoare, o făcu într-adevăr pe doctorița Aida Pintescu să deschidă ușa cabinetului. Îl privea pe bătrân cu o curiozitate neascunsă, apoi îi chemă pe colegi să-l vadă și să-l audă pe nenea Anton. Ei, ai știut și matale câteva, acolo, părea să îi spună, să te vedem acum. Nenea Anton ridică mâinile a neputință, n-ar fi vrut să provoace prea mult, se temuse destul să spună epigramele lui Păstorel, dar iată că poate a venit acum răsplata pentru răbdarea lui. Zise următoarele versuri „Câte stele sunt pe cer Toate pân la ziua pier...”, ca și cum ar fi vrut să înceapă o poezie populară, se opri câteva clipe, apoi punctă sec: „Numai una, ca o proastă, Șade pe uzina noastră...”

– Mai stă, mai stă..., zise cineva. N-au dat-o jos nici acum.

Nenea Anton zâmbi, însă era clar că teama aceea de altădată nu se stinse. N-ar mai fi vrut să spună nicio epigramă. Intuind starea dânsului, doctorița Aida îi întinse mâna și-l duse în cabinet, urmată de ceilalți doctori.

Ce hoțoman nenea Anton!... Iată-l intrat la consultație înaintea tuturor. Ardeam de nerăbdare să-l trag de limbă de îndată ce ieșea din cabinet. Dar nu trecu mult și doamna Saveta Moldovan, asistentă, apăru în ușă căutându-mă din priviri. M-a identificat repede, oamenii m-au împins mai în față, bucuroși că li se dă atenție, în sfârșit:

– Vă cheamă domnul doctor...

A spus-o ca să audă toată lumea, nu cumva să fie bănuită că mă favorizează. Desigur avusese multe discuții în alte zile, probabil, fiindcă încerca să îi asigure din priviri pe cei care așteptau că nu e hotărârea ei, ci a șefului.

– Nene, dar te ții bine, îi zise doctorul lui badea Anton când își trăgea cămașa albă de pânză. Nu înțeleg cauza acestei tumori. Ficatul bun, stomacul bun, dar pe mațe ai o tumoră...

Nenea Anton încerca să o dea pe glumă:

– Da nu-s pestrîț la mațe, domn doctor, nu-i așa...?

– Nu, nu, nene, nu..., numa că tre să te operăm, că alt modru nu-i să scapi..., îi spuse doctorul încercând să își adapteze limbajul. Rămâi acu sau vii altă dată? Bine-o făcut doctorul ăla că te-o trimis cât mai repede, că-i bai mare dacă lași astea să aștepte...

– Nu-s eu cu amânarea, domnu doctor.

– Buun, facem formele. Da să-l văd și pe prietenul matale.

Îmi făcu semn să mă dezbrac până la brâu și îmi făcu un control radiologic amănunțit. Între timp îi zise lui nenea Anton să-i mai spună una cu Păstorel și nenea Anton începu, bucuros să deplaseze discuția, cu povestea versificată a celor zece membri de partid. Doctorul râdea cercetându-mă și împingând când dintr-o parte, când din alta stomacul meu cu mânușile sale reci, ca de plumb. Zece membri de partid Visau viață nouă, Unul a vorbit în vis Și-au rămas doar nouă. Nouă membri de partid De marxism s-au copt, Unul s-a răscopt din ei Și-au rămas doar opt. Doctorul Braniște râdea cu chichote scurte, ca și cum și-ar fi adus aminte de unii care chiar s-au răscopt și-au rămas doar opt. Opt membri de partid Au trecut la fapte, Unul a trecut la Tito Și-au rămas doar șapte. Șapte membri de partid Fac afaceri grase, Unul a intrat la zdup Și-au rămas doar șase. „Parcă acum nu faci!...”, interveni Saveta. „Lasă-l, fomeie, să zică mai de parte...”, o apostrofă doctorul. Șase membri de partid Au strigat lozinci, Unul a strigat greșit Și-au rămas doar cinci. Cinci membri de partid S-au dus la teatru, Unul n-a aplaudat Și-au rămas doar patru. „Ca pe vremea lui Ceaușescu...”, murmură doctorul. Patru membri de partid Și cam toți evrei, Unul a plecat în Eretz Și-au rămas doar trei. „Da ce să caute în Everest, doamne...?”, comentă iarăși Saveta. „Tu, Savetă, dacă tăceai filozof rămâneai...”, murmură doctorul în timp ce mă împinse cu pumnul. Puțin a lipsit să nu cad de pe podiumul de lemn pe

care m-am urcat. Între timp, apărui și doctorița Aida din întuneric, de după o perdea, probabil de la celălalt aparat. „Eretz Israel... Marele Israel..., cum zicem România Mare...” „O-lala..., făcu doctorul Dan Braniște, mai trebuie Vatra Mare, Vatra Israel și un Vadim lângă el...” „Lasă, măi Dane, că au și ei Vadimii lor, încă mai îndârjiți...” Nenea Anton, fără să ia seama, își continuă povestirea, parcă impasibil, cu gândurile aiurea, ori, poate, numai dezamăgit că nu se uita nimeni la dânsul, lumina se stinsese după ce m-am așezat eu la aparat. Trei membri de partid Vorbeau de război, Unul a vorbit cam mult Și-au rămas doar doi. Doi membri de partid Mândri ca păunul, Unul a înnebunit Și-a rămas doar unul. „Hi-hi, hi-hi...”, făcu doctorul. „A rămas numai nebunul de Ceaușescu...” Un membru de partid, Cel mai lămurit, A plecat cu Oneteul Și n-a mai venit. Zero membri de partid Luptă pentru pace Că partidul nostru

drag Știe el ce face... „Fain, nene Anton, fain...”, îl lauda doctorul.

Nu găsi nimic rău și, când am ieșit din spatele aparatului, m-a privit întrebător, așteptând să-i spun de ce am venit. I-am povestit despre operația fulger, de rezultatul analizei și i-am arătat hârtiile. Mi-am dat jos pantalonii să vadă isprava, a pipăit mușchiul piciorului stâng, și mi-a spus doar că ar fi fost de așteptat o rezecție mai amplă, că, în asemenea cazuri, trebuie să iei cât mai larg posibil, nu cumva să rămână rădăcini ale tumorii.

– Facem o internare. O lună iradiere cu cobalt. Să fim siguri că nu recidivează... Stăm cam prost cu locurile. Cernobâlul își arată colții... Niciodată nu am avut așa mulți oameni la ușă.

– E o legătură între ceea ce mi s-a întâmplat mie și Cernobâl?

– Mai mult ca sigur.